

UNIVERZITA KARLOVA, FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor: Michal Frainšic

Název práce: Využití her a aktivit v přírodě ve výuce všeobecně vzdělávacích předmětů na základní škole (aplikováno pro předmět prvouka)

Posudek oponenta:

Práce celkem zahrnuje 70 stran textu, soupis literatury s 52 odkazy a literárními, 6 internetovými, a 2 přílohy.

Práce má nestandardní podobu – text je členěn do velmi krátkých až půlstránkových kapitol a „sborník her“ - popis 30 her na 20 stranách je uveden v textu praktické části, ačkoliv by patřil do přílohy.

Téma propojení praktické činnosti s učením je známé a v současné době velmi moderní, proto již bylo vydáno mnoho praktických publikací pro učitele. Diplomová práce může být jedním z příspěvků ověření takových metod.

Teoretická část se ve velmi krátkých úsecích povrchně zabývá některými termíny, ale zcela bez vzájemné souvislosti a propojení. Komplexnější text by jistě přispěl hledání logických souvislostí mezi nimi, protože tyto souvislosti jsou právě teoretickým východiskem práce. Např. po kapitolce Výchova v přírodě (na jedné straně i s dvěma podkapitolami) následuje kap. 2.2 Učení zkušeností a prožitkem a 2.2.1 Prožitkové učení zcela bez souvislosti a ohledu na dříve uvedené. Tak je zpracována celá teoretická část. Dochází také ke zcela nesourodým formulacím, např. na str. 14 je citována Nováčková k učení, paměti a účinnosti recipročního učení mezi žáky, a text pokračuje větou: „Pomůcky by měly být živé, věrohodné... Prvouka k tomu přímo vybízí.“ Chybí souvislost.

Na str. 18 uvádí, že hra je prostředkem „k uvolňování přebytečné energie, které mají děti ve škole nadbytek“, žádné jiné využití není uvedeno, což silně kontrastuje s tématem práce.

Na str. 9 autor poněkud literárně uvádí „zabrousíme do období 1. republiky...“, kde cituje publikaci ... Krčmy z roku 1931 a konstatuje, že „se můžeme dozvědět něco nového, či poučného...“, ale nedozvídáme se nic. Domnívám se, že právě zde by skutečně našel některé zásadní podklady pro svou práci.

Dále cituje již pouze prakticky zaměřenou literaturu – soubory her k předmětům. Velmi povrchně se zmiňuje o alternativním vyučování. Krátce se zmiňuje o obsahu prvouky v jednotlivých ročnících. Na str. 27 se objevuje náznak úvahy, která by při širším rozpracování mohla být základem pro praktickou část práce, bohužel není.

Cílem výzkumné části je vytvořit soubor her a ověřit jej v praxi.

Formulované úkoly jsou naivním postupem práce.

Chybí hypotézy.

V popisu metodologie a metod uvádí, že **využil kvalitativních metod, ale v práci jsou skutečně využity pouze metody kvantitativní !!**

Uvádí, že použil pozorování, anketu, dotazování, ale ve výsledcích jsou uvedeny pouze anketa, dotazování a dotazování dětí (diagram). Kde je pozorování, které bylo zaznamenáno „do „standardizovaného formuláře“ (str. 32) ! Kde je tento formulář, co se tím myslí?

Co znamená 4.2.2 Anketní šetření v rámci nestandardizovaného rozhovoru (s. 32) – v reálu to znamená 2 nestandardizované metody - rozhovor a anketa. Metody práce nejsou tedy zpracovány odpovídajícím způsobem. Pro dokumentaci stačí jen

nahlédnout do obsahu, jak jsou pojmenovány metody na str. 32, a následně do výsledků (kap.6), kde jsou zcela jiné názvy.

Následuje 20 stran popisu her, patřících do přílohy, ale vůbec nikde není zmínka, proč autor volil tyto hry a ne jiné, jakou mají souvislost s obsahem výuky předmětu prvouka, apod. Nebyla provedena žádná analýza výuky, aby hry mohly být odpovědně zvoleny, není ani nastíněn žádný postup, vztah, nic, a to je zcela **zásadní nedostatek práce**. Kromě toho není uvedeno, odkud jsou hry čerpány. V textu je uvedeno, že hry jsou rozděleny do 3 skupin, ale ihned v závorce je vypsáno 5 (!) kategorií. Jen dále zjistíme, že u dvou jsou vždy dvě spojeny, ačkoliv vůbec nemusí souviset – hry smyslové a kreativní (smyslové nemusí být vždy kreativní ani opačně, stejně „hry logické, na spolupráci dětí“), takže toto členění je nelogické, nesystémové, a také nesmyslné vzhledem k cíli práce – tedy ke spojení s prvoukou, protože nepatří k žádnému tématu prvouky, což by člověk logicky očekával.

Výsledky jsou různorodé a mnoho nevyovídají. Někteří učitelé dokonce uvádějí, že to není nic nového, že 99% už je publikováno...

Odpovědi dětí do diagramu vyjadřují jejich dojem z aktivit, ale vůbec nemusí být reálné, takže zda se něco naučily by mělo být zjištěno jinak !

Kap. Shrnutí zpětně „vypravuje“ o postupu práce, nikde však **nenajdeme analýzu zjištěného**, proč byly využívány jen některé hry, proč asi ty jiné nikoliv. Nereaguje na jakákoliv vyjádření učitelů. Autor uvádí, že byly vzaty v úvahu připomínky, ale které a jak?

Závěr není závěr, z velké části opakuje postup práce. Skutečné závěry jsou pouze v odstavcích 4, 5 a 7. Přitom v odstavci 4. jsou závěry, které nikde jinde v práci nezazněly, kde se vzaly, jak je to možné?

V textu je citovaná literatura dobře, ale nevím, proč autor užívá ještě druhého způsobu citace horním indexem a pod čarou (str. 15, 16, 23)?

Formálně je práce zpracována běžně, obsahuje však některé gramatické chyby včetně shody podmětu s přísudkem (str.14 a 65).

Při obhajobě je třeba dostatečným způsobem odpovědět na následující otázky:

Vysvětlete výběr her a činností – proč právě tyto hry?

Domníváte se, že byly účinnější než jiné hry a činnosti, které by navrhl někdo jiný?

Jak byste to prokázal?

Jak jste zajistil propojení mezi uvedenými činnostmi, prvoukou a jednotlivými ročníky?

Jaké metody jste tedy skutečně použil? Jak se provádí pozorování? Je to metoda kvalitativního nebo kvantitativního výzkumu?

Domníváte se, že logika je vždy spojena s kooperací?

Jak prokážete, že se děti něco naučily z prvouky ?

Myslíte si, že jste v práci zjistil nějaký nový poznatek?

V Praze, dne 6.5. 2007

Doc. PhDr. Hana Dvořáková, CSc.
Pedagogická fakulta UK, kat. TV